

Alkoholstopp inför operation

Utredning av formerna för införande

Bakgrund och uppdrag

- Motion i fullmäktige i Region Östergötland att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att utreda formerna för ett införande av alkoholstopp för operationspatienter vid elektiv operation
- Ärendet uppe på RSL i februari – uppdraget utökat att gälla hela Sydöstra sjukvårdsregionen

Kunskapsläget

- Halverad (eller mer) risk för komplikation efter operation vid alkoholstopp¹
- Förhöjd risk för komplikation vid alkoholintag om två glas om dagen eller fler – men den nedre gränsen för risk är inte fastställd
- Komplikationer i form av reducerad immunkapacitet, sårproblem, hjärt- och lungkomplikationer och blödningsepisoder och stressrespons
- Negativa effekter av alkohol kan förbättras eller försvinna helt efter mellan 2-8 veckors nykterhet

¹ Bland andra:

- Oppedal et. al., *Preoperative alcohol cessation prior to elective surgery*, Cochrane Database of Systematic Reviews, 2012 (7)
- Eliassen, M, Grønkjær M, Skov-Ettrup LS, et al. *Preoperative alcohol consumption and postoperative complications: a systematic review and meta-analysis*. Ann Surg. 2013; 258:930-42
- Svenska Läkaresällskapet, 2017, *Stark för kirurgi – stark för livet*
- Läkartidningen, 2014, *Dags för alkoholfri operation*.

Kunskapsläget forts.

- Socialstyrelsen rekommenderar rådgivande samtal till vuxna som ska genomgå operation och som har ett riskbruk av alkohol
- Osäkert vilken typ av intervention som är effektiv – rådgivande samtal eller mer intensiv intervention med återkommande träffar. Detta beror också på patientens konsumtionsnivå

Synpunkter från verksamheter

- Generellt positiva, i olika grad, till införande av alkoholstopp
- Rekommendation, ej krav, på alkoholstopp
- Rekommendation ges till alla patienter oavsett bruk
- Viss tveksamhet kring evidens – speciellt vid låg konsumtion
- Alkoholstopp/alkoholfri operation/alkoholpaus?
- Förutsättning att det införs brett med samma regler över hela regionen/hela sydöstra sjukvårdsregionen
- Gemensamma informationsmaterial (i regionen eller i sydöstra sjukvårdsregionen) önskas
- Möjlighet finns på kirurgiska enheter och inom primärvård att ge kort rådgivande samtal kring alkohol

Slutsatser

- Om alkoholstopp vid operation införs i Region Östergötland eller inom Sydöstra sjukvårdsregionen bör:
  - Beslutet gälla för hela Region Östergötland eller för hela Sydöstra sjukvårdsregionen.
  - Stoppet vara en rekommendation som ges till alla patienter oavsett grad av alkoholbruk.
  - Ett stopp inte vara tvingande, utan endast en rekommendation.
  - Gemensamt informations-, fakta- och stödmaterial tas fram.
  - Ansvarsfördelningen mellan remitterande och opererande enheter klargörs.
  - Ett eller flera vårdprocessprogram tas fram (beroende på om beslut tas för hela Sydöstra sjukvårdsregionen eller endast för Region Östergötland)
  - Det finnas en plan för hur alkoholstoppet ska följas upp och utvärderas.